

La incertesa com a principi de l'economia cultural

Publicat per [Interacció](#) [1] el 26/03/2013 - 14:51 | Última modificació: 15/09/2026 - 09:03

L'economia de la cultura s'ha construït sovint sobre la idea que les activitats artístiques constitueixen una excepció dins l'economia de mercat. Xavier Greffe revisa aquesta hipòtesi i proposa desplaçar el centre de l'anàlisi: la singularitat de la cultura no deriva només de la dificultat per augmentar la productivitat, sinó sobretot de la incertesa generada per la creació i la novetat.

El primer paradigma que examina és la «malaltia dels costos» formulada per Baumol i Bowen. En les arts escèniques, una interpretació requereix aproximadament el mateix temps i nombre d'artistes que en el passat. Com que altres sectors sí que obtenen guanys de productivitat, els costos relatius de la producció cultural augmenten. Les organitzacions han d'eleva els preus, reduir les remuneracions, rebaixar la qualitat o recórrer a subvencions i donacions.

Greffe qüestiona que aquest mecanisme expliqui per si sol la fragilitat econòmica de la cultura. Les tecnologies poden generar guanys de productivitat en la producció, la distribució o l'ampliació dels públics. Els gustos i les disposicions a pagar també canvien. A més, determinats increments de costos poden procedir de les decisions dels gestors, especialment de la recerca permanent d'una qualitat superior. La malaltia dels costos, per tant, no justifica automàticament una subvenció generalitzada.

El segon paradigma situa la incertesa al centre del sistema. Productors i públics desconeixen anticipadament el valor i l'èxit d'un bé cultural. D'aquesta condició deriven la concentració dels ingressos en unes poques obres o artistes, la lògica de les superestrelles, el poder de les grans empreses i les tensions entre diversitat i rendibilitat.

La particularitat econòmica de la cultura rau menys en la seva resistència al mercat que en la impossibilitat de predir com serà reconeguda la novetat.

La digitalització intensifica aquesta incertesa. Redueix els costos de còpia, altera els drets de propietat i obliga a crear nous models de negoci. També converteix l'atenció en un recurs econòmic: els continguts poden oferir-se gratuïtament mentre les audiències són mesurades i monetitzades. La cultura entra així en una economia de plataformes, publicitat i captació de l'atenció.

Finalment, Greffe analitza la cultura com a possible factor de desenvolupament. La creativitat artística pot contribuir a la innovació, el disseny i la diferenciació dels productes; les pràctiques culturals poden generar beneficis educatius, sanitaris o socials, i els equipaments i districtes culturals poden afavorir l'atractivitat territorial. L'autor adverteix que aquests efectes no són automàtics i que les avaluacions d'impacte tendeixen a exagerar-los.

Llegit avui, el text anticipa qüestions decisives sobre plataformes i economia de l'atenció. També deixa oberta una tensió encara vigent: si la cultura ha de legitimar-se pels efectes que produeix en altres àmbits, com es preserven la seva autonomia i el valor de la creació? (n. de l'e., 2026)

Referència

Greffe, X. (2010). Introduction: L'économie de la culture est-elle particulière? *Revue d'économie politique*, 120(1), 1–34. <https://doi.org/10.3917/redp.201.0001> [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: economia de la cultura
Etiquetes: sectors culturals i creatius
Etiquetes: finançament de la cultura
Etiquetes: cultura digital
Etiquetes: desenvolupament territorial

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2013/incertesa-economia-cultural>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://doi.org/10.3917/redp.201.0001>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/3448>